

פסחים נג

מעשה: רבי אילעאי קץ כפנייתא דשביעית.

קושני: היכי עביד הכי? **אכילה** אמר רחמנא, ולא להפסד!

ניסיון לתרץ ודחייתו: וכי תימא: הני מילי - היכא דנחית לפירא, אבל היכא דלא נחית לפירא - לא. והאמר רב נחמן אמר רבה בר אבוא: הני מתחלי דערלה אסירי, הואיל ונעשו שומר לפירי. ושומר לפירי אימת הוא - בכופרי, וקא קרי להו פירי!
תירוץ: רב נחמן דאמר כרבי יוסי דתנן, **רבי יוסי אומר: סמדר אסור מפני שהוא פירי**. ופליגי רבנן עליה.

קושני: מתקיף לה רב שימי מנהרדעא: ומי פליגי רבנן עליה דרבי יוסי בשאר אילנות?

והא תנן: **מאימתי אין קוצצין את האילנות בשביעית?**

בית הלל	בית שמאי	
	משויציאו	כל האילנות
משישרשו		החרובין
משיגריעו		הגפנים
ואמר רב אסי: הוא בוסר, הוא גירוע, הוא פול הלבן		הזיתים
משיניצו		ושאר כל האילנות
מש יוציאו		

הבהרת דברי רב אסי: פול הלבן סלקא דעתך? אלא אימא: שיעורו כפול הלבן.

הסבר הקושני: ומאן שמעת ליה דאמר: בוסר - אין, סמדר - לא, רבנן. וקתני: **שאר כל האילנות משויציאו**.

תירוץ: אלא רבי אילעאי בדניסחני קץ.

סתירה בין שתי ברייתות

מתי זמן ביעור – ברייתא 2	מתי זמן ביעור – ברייתא 1	האוכל
עד הפסח	עד שיכלו דליות של אוכל, אם יש מאוחרות מהן - אוכלין עליהן	ענבים
עד העצרת	עד שיכלה אחרון שבתקוע רבי אליעזר אומר: עד שיכלה אחרון של גוש חלב, כדי שיהא עני יוצא ואינו מוצא לא בנופו ולא בעיקרו רובע	זיתים
ואמר רב ביבי לפי רבי יוחנן עד הפורים	אמר רבי יהודה: לא הוזכרו פגי בית היני אלא לענין מעשר, פגי בית היני ואהיני דטובינא - חייבין במעשר	גרוגרות
ואמר רב ביבי לפי רבי יוחנן עד החנוכה	רבן שמעון בן גמליאל אומר: אוכלין על של בין הכיפין, ואין אוכלין על של בין השיצין	תמרים

תירוץ 1: אידי ואידי חד שיעורא הוא.

תירוץ 2: הא קתני בהדיא: אם יש מאוחרות מהן - אוכלין עליהן.

סימן ל-	איזה צמח?	נפקא מינה
הרים	מילין	לבכורים, דתנן אין מביאין בכורים אלא משבעת המינין, ולא מדקלים שבהרים ולא מפירות שבעמקים.
עמקים	דקלים	
נחלים	קנים	לנחל איתן
שפלה	שקמה - ואף על פי שאין ראייה לדבר - זכר לדבר, שנאמר ויתן הטאק את הכסף כיושאים כאכנים ואת הארזים נתן כשקמים אשר כשפלה זרב	למקח וממכר

מאתר הדרן והרבנית מישל כהן פרבר

• hadran.org.il •

משנה. מקום שנהגו למכור בהמה דקה לנכרים - מוכרין, מקום שלא נהגו למכור - אין מוכרין. ובכל מקום אין מוכרין להם בהמה גסה, עגלים וסייחין שלמין ושבירין. רבי יהודה מתיר בשבירה. בן בתירא מתיר בסוס.

מקום שנהגו לאכול צלי בלילי פסחים - אוכלין, מקום שנהגו שלא לאכול - אין אוכלין.
דין בעניין צלי בליל פסח: אמר רב יהודה אמר רב: אסור לו לאדם שיאמר "בשר זה לפסח הוא" - מפני שנראה כמקדיש בהמתו, ואוכל קדשים בחוץ.

הדבלת הדין: אמר רב פפא: דוקא בשר, אבל חיטי - לא, דמינטר לפסחא קאמר.
קושי על הדין: ובשר לא? מיתיבי אמר רבי יוסי: תודוס איש רומי הנהיג את בני רומי לאכול גדיים מקולסין בלילי פסחים, שלחו לו: אלמלא תודוס אתה - גזרנו עליך נדוי, שאתה מאכיל את ישראל קדשים בחוץ. קדשים סלקא דעתך? אלא אימא: קרוב להאכיל את ישראל קדשים בחוץ.
דיוק מדבריו והסבר הקושי: מקולס - אין, שאין מקולס - לא! והוא אמר כל בשר אסור!
תירוץ: מקולס - לא שנא אמר לא שנא לא אמר. שאינו מקולס, פירש - אין, לא פירש - לא.

גירסה אחרת של הברייתא: רב אחא מתני לה להא מתניתא כרבי שמעון.
קושי: מתקיף לה רב ששת: בשלמא למאן דתני לה כרבי יוסי - ניחא, אלא למאן דמתני כרבי שמעון מי ניחא? והתנן: **רבי שמעון פוטר, שלא התנדב כדרך המתנדבים.**
קושי גם על הגירסה הראשונה: אמר ליה רבינא לרב אשי: ומאן דמתני לה כרבי יוסי מי ניחא? והאמר רבא: רבי שמעון בשיטת רבי יוסי אמרה, דאמר: אף בגמר דבריו אדם נתפס. מאי לאו, מדרבי שמעון סבר לה כרבי יוסי - רבי יוסי נמי סבר לה כרבי שמעון!
תירוץ על הקושי על הגירסה הראשונה: לא, רבי שמעון סבר לה כרבי יוסי, ולא רבי יוסי סבר לה כרבי שמעון.

שאלה: איבעיא להו: תודוס איש רומי גברא רבה הוה, או בעל אגרופין הוה?
תשובה ממקור אחד: תא שמע, עוד זו דרש תודוס איש רומי: מה ראו חנניה מישאל ועזריה שמסרו [עצמן] על קדושת השם לכבשן האש - נשאו קל וחומר בעצמן מצפרדעים, ומה צפרדעים שאין מצוין על קדושת השם כתיב בהו **וכאו וועאזו כפיתך ווא' וכתטריק וכמסאותיק**. אימתי משארות מצויות אצל תנור - הוי אומר בשעה שהתנור חם, אנו שמצוין על קדושת השם - על אחת כמה וכמה:
תשובה ממקור אחר: רבי יוסי בר אבין אמר: מטיל מלאי לכיס של תלמידי חכמים היה, דאמר רבי יוחנן: כל המטיל מלאי לכיס תלמידי חכמים - זוכה ויושב בישיבה של מעלה, שנאמר כי בצל החכמה בצל הכסף.

